

Ringmärknings 1997

Jan-Erik Malmstigen

Under året genomfördes ringmärkning på endast en lokal i kommunen, nämligen vid Hagaberg som är belägen intill sjön Väringen vid Frövi reningsverk. Igenväxningen börjar dock bli ett problem på lokalen. Antalet nät som använts begränsade sig till som mest ett 10-tal vid varje märkningstillfälle.

Resultat

Totalt ringmärktes 837 fåglar av 39 arter (se tabell nedan). Detta kan jämföras med fjolårets 3043 fåglar. Årsmedelvärdet under de 18 år som ringmärkning bedrivits vid Hagaberg ligger annars på 634 fåglar.

En ny märkart kunde antecknas, nämligen ängsppiärka. I samband med "Heldagsobsen" den 1 maj sattes ett par nät upp och då fångades fyra ängsppiärkor i ett nät uppsatt intill reningsdammen.

Bästa märkdag blev 4 augusti med 102 fåglar (19 arter) med trädpiärka (26 fåglar) som dominerande art.

Tabell.

Fångstinsats Hagaberg 1.5 - 4.10 1997. Antal märkdagar och nät-timmar per månad och totalt.

	Maj	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Totalt
Antal dagar	6	1	4	10	6	2	29
Antal fåglar	53	4	143	490	142	5	837
Antal nättimmar (nt)	103	24	103	392	121	9	752
Antal fåglar/nt	0,51	0,17	1,39	1,25	1,17	0,55	1,11

Få blåhakar även i år

Endast tre blåhakar ringmärktes under hösten. Den första fångades den 23 augusti och den sista den 15 september. Fjolårets resultat på 9 ex var då det hittills sämsta med hänsyn till insatsen. Årets resultat var om möjligt ännu sämre. Glädjande var dock den blåhake som ringmärktes på våren den 20 maj.

Rariteter

Rariteterna uteblev i år. Förutom ängsppiärkan som blev ny märkart kan mindre strandpipare (1 ex 22/5) och piffink (1 ex 27/8) nämnas. Dessa båda har tidigare endast märkts med 1 ex vardera. Bland arter som saknades under året kan nämnas gårdsmys.

Egna kontroller (märkta 1996 och äldre)

Totalt kontrollerades 20 fåglar (5 talgoxar, 4 blåmesar, 2 sädesörar, 1 tömsångare, 1 bofink, 1 sävsångare, 1 rörsångare, 1 lövsångare, 1 sävsparv, 1 jämsparv, 1 taltrast och 1 trädgårdssångare). Samtliga utom en fågel hade ringmärkts föregående år, dvs 1996. Undantaget var den trädgårdssångare som ringmärktes som gammal fågel den 13 juli 1991! Det betyder att fågeln var minst 7 år gammal.

Återfynd och främmande kontroller

Två främmande kontroller (sävsångare och koltrast) gjordes under året. Svar har erhållits vad gäller sävsångaren. Den hade ringmärkts vid Venan i Örebro nio dagar innan den kontrollerades vid Hagaberg den 28 juli. Se även tabell återfynd.

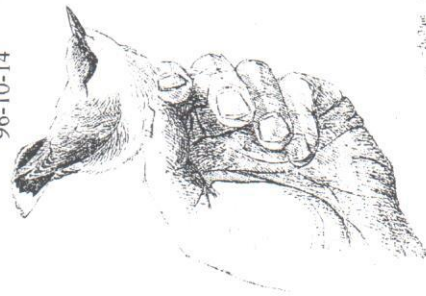
Antal ringmärkta fåglar Hagaberg 1997

Mindre strandpipare	1
Drillsnäppa	1
Ladusvala	1
Trädpiärka	98
Ängsppiärka	4
Gulärta	11
Sädesärta	93
Jämsparv	27
Rödhake	47
Blåhake	4
Rödsjätt	2
Koltrast	5
Rödvingetrast	1
Taltrast	17
Sävsångare	41
Rörsångare	78
Ärtsångare	16
Tömsångare	14
Trädgårdssångare	28
Svarthätta	30
Lövsångare	166
Gransångare	1
Kungsfågel	4
Svartvit flugsnappare	8
Grå flugsnappare	17
Entita	2
Talltta	6
Blåmes	24
Talgoxe	20
Träckrypare	1
Tömskata	2
Bofink	13
Bergfink	1
Grönfink	22
Grönsiska	5
Domherre	5
Gulspurv	3
Piffink	1
Sävsparv	17
Totalt	837

Återfynd och främmande kontroller:

I återfyndslistan används följande symboler:

x	Funnen död			
v	Kontrollerad av ringmärkare			
+k	Dödad av katt			
Koltrast				
4369064	1K hona +k	96-08-08 97-01-06	Norwich, Norfolk, England	
Rörsångare				
AZ 10849	1K v	96-08-18 96-09-09	Sangerhausen, Halle, Tyskland	
BC 31139	1K v	96-08-25 97-08-12	Cerexhe, Liege, Belgien	
BC 31150	1K v	96-08-25 97-08-03	Spixhe, Liege, Belgien	
Sävsångare				
BK 47778	1K v	97-07-19 97-07-28	Venan, Örebro	
Sävspary				
IEE22944	1K hane x	96-09-25 97-04-25	Hagaberg, Frövi Hagaberg, Frövi	
IEG73342	1K hane v	96-09-27 96-10-14	Skravelsjö, Umeå (Vb)	

Inventering av sångsvan i Lindesbergs kommun 1997

Mats Andersson

Bakgrund och metod

Under 1997 var sångsvanen utsedd till riksinventeringsart av SOF (Sveriges Ornitologiska Förening). Vi i Frövi Fågelklubb ansvarade för Lindesbergs kommun, som kanske hyser den största populationen i Västmanland. Vi plockade ut tidigare kända sångsvanslokaler ur vårt register och sedan besöktes dessa lokaler. Målsättningen var att hitta och kontrollera så många häckningslokaler som möjligt i kommunen, att följa upp häckningen och räkna antal flygga ungar. Besöken gjordes främst i maj och juni. Vilka rapportörer som deltog framgår av tabell 2. Samtliga tackas härmed för värdefulla uppgifter och insatser!

Sammanlagt finns det 26 kända häckningslokaler i kommunen.

Resultat

I Lindesbergs kommun häckar de flesta paren i vegetationsrika vatten (eutrofa sjöar), dessutom i några rena skogssjöar (tabell 1). Det faktum att mängden igenväxande sjöar ökat detta århundrade har haft betydelse för den gynnsamma utvecklingen på sångsvanspopulationen. På grund av boets svårtillgängliga placering har den dessutom få naturliga fiender. Människors störande uppträdande kan dock orsaka att boet lämnas och ängen blir tillgänglig för predatorer som tex korp och kråka. Även mink kan utgöra en fara för ungar.

Förekomsten i Lindesbergs kommun

Uppträdande, historik och förekomsten i Lindesbergs kommun har tidigare redovisats i Pandion 1996:3. Här görs en kort sammanfattning. Fram till och med år 1984 fanns rapporterade häckningar från 11 lokaler. Därutöver fanns flera sommarfynd från minst sex lokaler med par utan att häckning konstaterats. Under åren 1984-1995 har häckning, vid ett eller flera tillfällen, rapporterats från 25 lokaler. Även under den här perioden fanns sommarfynd från åtta lokaler med par utan att häckning konstaterats.

Lokal	Yta, ha	Biotop, sjötvp
Björkasjön	164,3	Eutrof, Oligotrof
Gällingen	28,0	Eutrof
Hammarsjön	19,5	Eutrof
Hultasjön	98,8	Eutrof
Kottsjön	44,0	Eutrof
Lilla Andsjön	6,0	Myr, Dystrof skogssjö
Lillsjön/Frövi	8,3	Eutrof
Lunten	71,0	Eutrof
Madsjön/Grimsjö	9,0	Dystrof skogssjö
Morskosjön	53,5	Eutrof, Oligotrof
Sörtyssjön	1,0	Eutrof
Vängsjön	17,0	Eutrof
Österhammarsjön	42,0	Eutrof

Tabell 1. Beskrivning av sångsvanslokalerna i Lindesbergs kommun 1997.